

Pestprotocol

Inhoudsopgave	bladzijde
1. Verantwoording pestprotocol	3
Doelstelling	
Wat zien we als pesten op onze school	
2. Preventie	
Groep 1 en 2	3
Het pedagogisch klimaat	
Preventieprogramma's	
3 Regels van school	4
Regels voor de leerkrachten	
4 Signaleren van pestgedrag	4
Signaleren door observeren	
Signaleren door screenen	
Melden van pestgedrag	
5. De steungroepaanpak van pesten	5
Gesprek met het slachtoffer	
Vormen van de steungroep	
Gesprek met de steungroep	
Afspraken met de steungroep	
Gesprek na een week met het slachtoffer	
Gesprek na een week met de steungroep	
Laatste gesprek met alle betrokkenen	
6. Implementeren en handhaven	8
Regels	
Informereren van ouders en leerlingen	
Handhaving	
7. Verslaglegging	8
8. Naslagwerk over pesten	9

1. Verantwoording Pestprotocol

Doelstelling

Dit protocol is gemaakt om op een effectieve gezamenlijke manier met pesten om te gaan. De Mariaschool wil de leerlingen een prettige en positieve leeromgeving bieden. De leerkrachten willen deze ontwikkeling bevorderen door het scheppen van een veilig klimaat in en om de school. Dit betekent dat wij als school pesten als ongewenst gedrag beschouwen en bereid zijn alles in het werk te stellen om pestgedrag aan te pakken. Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van leerlingen benaderen. Wij willen dat alle betrokkenen; leerlingen, personeel en ouders, dit protocol naleven.

Wat zien we als pesten op onze school

We spreken van pesten als wij constateren dat een leerling zich ongelukkig voelt omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag of buitengesloten wordt van de sociale groep.

We zien bij pesten de volgende rollen terug:

Zondebok

Pester

Meelopers

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling. Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel. Het heeft een pedagogische waarde

2. Preventie

Groep 1 en 2

In groep 1/2 wordt de basis gelegd voor het omgaan met sociale vaardigheden. Sommige kinderen hebben de potentie in zich om te pesten of gepest te worden (buitensluiten, omkopen met speeltjes e.d.). Leerkrachten zullen hier alert op moeten zijn en zullen hier vooral een vormende rol hebben. Bijvoorbeeld d.m.v. corrigerende gesprekken met ouders en kinderen, toneelstukjes, poppenkast, e.d.. Ook worden deze vormen als preventief middel gehanteerd tegen pesten.

Het pedagogisch klimaat

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken.

De leerkrachten bieden structuur en veiligheid door aanwezig te zijn bij leswisselingen en pauzes.

De leerkracht werkt aan een positieve sfeer in de groep door een positieve benadering van de leerlingen.

Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De ouders kunnen informatie en suggesties geven en ondersteunen bij voorkeur de aanpak van de school.

De algemene afspraken en regels worden in het begin van het jaar besproken en herhaald als dat nodig is ten gunste van het pedagogisch klimaat.

Docenten besteden aandacht aan de omgang met elkaar in de lessen.

Leerkrachten nemen kennis van relevante informatie over nieuwe leerlingen. zodat zij alert zijn op het ontstaan van pestgedrag.

Preventie programma's

- Tijdens de "Kom op voor jezelf" lessen komen onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. aan de orde. Deze cursus vindt plaats in groep 7.
- Elke week of een keer per twee weken wordt er in alle groepen les gegeven uit de methode "Goed gedaan!"

3 Regels van de school

- Geen enkele vorm van pesten wordt getolereerd.
- Je mag elkaar geen bijnamen geven.
- Kinderen die pestgedrag zien, worden gestimuleerd om dit te melden.
Het melden van pesten (van jezelf of bij anderen gezien) is geen klikken en wordt dus ook niet als zodanig behandeld.
- Probeer tijdens een conflict dit conflict uit te praten met elkaar en er niet zomaar op los te slaan. Lukt dit niet, ga dan naar de leerkracht toe om erover te praten.
- Als je gepest wordt of merkt dat een ander gepest wordt, probeer het dan samen op te lossen. Hiervoor kun je de volgende stappen aanhouden:
 - ✓ eerst vertel je dat je niet van zulk gedrag gediend bent
 - ✓ lukt dit niet, ga dan naar de leerkracht

Regels voor de leerkrachten

Nem klachten altijd serieus, zowel de klachten van leerlingen als de klachten van ouders.

Pest zelf ook niet. Geef het goede voorbeeld. Plagerijtjes komen soms harder aan dan bedoelt.

Zorg voor een positieve toon in de klas.

Stel het pesten tijdens de informatieochtend/avond aan het begin van het schooljaar aan de orde.

4. Signaleren

Signaleren door observeren!

Signalen of aandachtspunten op school zijn;

Alert zijn op leerlingen die in het verleden zijn gepest (vanuit rapportage onderwijskundig rapport).

Leerlingen die herhaaldelijk geschopt, geslagen, uitgescholden en uitgelachen worden.

Het op een bepaalde manier uitspreken van de naam, intimideren via kleine gebaren.
Leerlingen die vaak of altijd alleen zijn in de pauzes.
Leerlingen die altijd bij een leerkracht in de buurt blijven.
Leerlingen die nooit gekozen worden bij de gymnastiek.
Leerlingen die onzeker, angstig zijn.
Leerlingen die plotseling slechter gaan presteren.

Signalen die thuis te zien kunnen zijn bij pesten:

Thuis komen met kapotte spullen of spullen die kwijt zijn.
Kinderen die vertellen dat ze gepest worden.
Onverklaarbare blauwe plekken
Niet graag naar school gaan, schoolziek zijn
Slecht eten en slapen
Onrustig SMS en MSN-gedrag

De ouders en meelopers signaleren

Leerlingen die in het verleden pesten (vanuit rapportage onderwijskundig rapport)
(Verbaal) agressieve leerlingen
Leerlingen die 'geintjes uithalen'
Leerlingen die geld lenen
Leerlingen die een positieve houding hebben t.a.v. geweld
Leerlingen die behoefte hebben om stoer te doen
Leerlingen die vaak een positief zelfbeeld hebben
Leerlingen die andere leerlingen opwachten na school en dan slaan, schoppen
Leerlingen die vaak opmerkingen maken over kleding
Afpakgedrag

Melden van pestgedrag

De *leerling* die bij de leerkracht meldt dat hij of andere kinderen worden gepest wordt serieus genomen. De leerling moet weten dat hij zelf mag kiezen bij wie hij de melding doet: de groepsleerkracht of de vertrouwenspersoon.
De *leerkracht* neemt de benodigde maatregelen.
Ouders moet op het hart worden gedrukt dat zij melding maken als hun kind met verhalen thuis komt over het zelf gepest worden of door pestgedrag binnen de groep. Melding kan bij de leerkracht of de vertrouwenspersoon.

5. De steungroepaanpak van pesten

In de meeste gevallen zal het de groepsleerkracht zijn, die ertoe besluit het pestprotocol al dan niet in werking te zetten. De leerkracht maakt dan ook de afweging of er sprake is geweest van plagen of van pesten.

Bij klasoverschrijdend pestgedrag zal de leerkracht hierover contact opnemen met de groepsleerkracht van de andere betrokken groep; beide leerkrachten worden in dat geval betrokken bij de aanpak ervan.

Pesten is vooral een groepsgebeuren. De groep moet in actie komen. De steungroepaanpak is een oplossingsgerichte aanpak tegen pesten die de kinderen actief betreft; er is een gedeelde verantwoordelijkheid. Het gaat uit van een zogenaamde "No-Blame" aanpak, een uit onderzoek effectief gebleken aanpak. De steungroep bestaat uit een aantal kinderen die allen een verschillende rol aannemen binnen het pestgedrag. De groep bestaat uit de pester(s), meelopers en ook leerlingen van wie men een positieve groepsinvloed kan verwachten.

Belangrijk bij de aanpak zonder verwijten ("no blame") is *dat niemand de schuld krijgt*. Aan het slachtoffer van pesten wordt niet gevraagd hoe hij beter had kunnen reageren. Als hij dat had geweten of zich had kunnen verdedigen had hij dat allang gedaan. Door de 'schuld' voor het pesten bij het slachtoffer te leggen voelt deze zich alleen maar nog hulpelozer.

Wel kan de gespreksleider gebruik maken van zijn kennis van de situatie. Bijvoorbeeld door aan te haken bij een onderdeel van het gedrag van het slachtoffer waardoor hij op een positieve manier kan bijdragen aan het eindresultaat van de aanpak zonder verwijten.

Ook bij de daders wordt er niet over schuld gesproken. Doordat er niet wordt gestraft en kinderen niet ongerust hoeven zijn over zichzelf kunnen ze ontspannen en zijn ze bij machte zich in de gevoelens van het slachtoffer in te leven en zijn ze bereid naar oplossingen te zoeken van het probleem.

Het prettige van deze aanpak is dat het ook goed werkt in al behoorlijk geëscaleerde situaties. Bijvoorbeeld ook bij kinderen die een ander kind al langdurig buitensluiten. Kinderen worden aangesproken op hun hulpvaardigheid. Het werkt gewoon omdat kinderen graag gewaardeerd willen worden door anderen en door zichzelf.

Stap 1 gesprek met het slachtoffer

Als de leerkracht merkt dat er regelmatig wordt gepest, of een kind vertelt dat hij/zij gepest wordt (neem dit altijd serieus!!) begint hij een gesprek met het slachtoffer over zijn gevoelens. Er worden geen vragen gesteld over incidenten, maar het slachtoffer krijgt wel de kans zijn hart te luchten. Vat de gevoelens van het slachtoffer in algemene termen samen zonder daarin een oordeel te geven. Bijv: dus je voelt je ellendig omdat sommige meisjes je buitensluiten.

Vertel aan het slachtoffer dat je kunt helpen. En dat de pesters niet in de problemen komen. Ze krijgen geen straf, en er wordt niet gesproken over details, dus hij hoeft niet bang te zijn! Dit is heel belangrijk.

Vertel dat er een groep wordt gevormd zodat hij zich beter thuis zal voelen op school. Achterhaal wie de meest bedreigende pesters zijn, wie de toeschouwers (deze zijn erbij, hoeven zelf niet mee te doen maar ze weten ervan), en wie degenen zijn die het voor hem opnemen (als die er niet zijn vraag dan wie zijn vrienden zijn). De leerkracht schat nu in of het slachtoffer iets gemakkelijk kan veranderen in een onderdeel van zijn gedrag waardoor hij een positieve bijdrage kan leveren. Als dit het geval is, vraagt hij hiernaar of doet hij een suggestie. Het gesprek wordt afgesloten met de mededeling dat er na 1 week opnieuw een gesprek volgt met het slachtoffer om te kijken hoe de week is verlopen.

Van het gesprek wordt een verslag gemaakt, welke wordt opgeslagen in het dossier van de betreffende leerling.

Stap 2 vormen van de steungroep

De leerkracht vormt een groep van 6-8 kinderen. Er zijn 3 categorieën: de pesters, de toeschouwers en de vrienden. *Niemand weet in welke 'rol' hij deelnemer is!* De leerkracht kan deze groep zelfsamenstellen, maar de leerkracht kan hiervoor ook suggesties van het slachtoffer overnemen.

Stap 3 gesprek met de steungroep

De leerkracht roept de steungroep bij elkaar, en vertelt dat X. zich niet fijn voelt op onze school. En dat kan natuurlijk nooit de bedoeling zijn! Het is belangrijk dat iedereen zich op school prettig voelt. In geen geval worden incidenten besproken of wordt de schuld aan de groep toegewezen, het woord pesten wordt niet gebruikt! Afgesproken wordt dat alles wat besproken wordt tussen de leden van deze groep blijft.

Het inlevingsvermogen wordt geactiveerd: zijn zijzelf wel eens ongelukkig geweest op school? Deze gevoelens worden besproken. Dan zegt de leerkracht dat X. zich ongeveer net zo moet voelen.

Stap 4 afspraken met de steungroep

Er wordt nogmaals gesteld dat niemand zich zo ongelukkig mag voelen op onze school. Wij zijn hier bij elkaar gekomen omdat wij met z'n allen voor X. het verschil kunnen uitmaken.

Als er gevraagd wordt waarom juist zij zijn uitgekozen is het enige antwoord dat deze groep het verschil kan maken. Benoem in geen geval de verschillende rollen! Sommigen komen nu spontaan met ideeën, bij anderen valt een stilte. Als kinderen beginnen met dingen als: dan moet-ie ook maar normaal doen, wordt dit even aangehoord tot er een praktische 'tip' aan het slachtoffer uit te halen valt. Deze tip wordt dan door de leerkracht in een vraag verwoord. Bijvoorbeeld: dus eigenlijk vindt een deel van de groep dat X. haar haar zou moeten laten knippen? Soms is een tip werkelijk bruikbaar, maar meestal wordt door de vraag het belachelijke van de argumenten vanzelf duidelijk. Dit geeft ontspanning in de groep. Ga dan weer terug naar de ideeën. Door de ideeën te prijzen nemen de meesten een suggestie van een ander over of komen zelf met een idee. De ideeën zelf zijn niet belangrijk. Belangrijk is dat de groep zich verbindt door het streven naar een gezamenlijk doel. Kinderen zeggen dingen als, ik zal hem met rust laten, ik zal geen grapjes met hem uithalen, ik zal hem ook eens vragen, ik zal op hem letten in de pauze, ik haal hem op van huis. De leerkracht prijst de ideeën en bedankt de groep voor hun ondersteuning. Hij zegt dat de plannen er goed uitzien en dat het alle verschil zal uitmaken. Tot slot vertelt hij dat de groep na een week weer samen komt om te bespreken of X. zich beter voelt doordat ieder zijn/haar plan zal uitvoeren.

Van het gesprek wordt een verslag gemaakt, welke wordt opgeslagen in het dossier van de pester.

Stap 5 gesprek na een week met het slachtoffer

Na een week wordt aan het slachtoffer gevraagd hoe het gaat. Hij wordt gecompimenteerd omdat het beter gaat. Dit is gevolg van zijn handelen, zijn bereidheid tot openheid. Vertel dat er over een week samen besproken wordt of een eindgesprek met de hele groep kan plaatsvinden.

Stap 6 gesprek na een week met de steungroep

De steungroep wordt gevraagd hoe het is gegaan. Elk kind wordt afzonderlijk aangemoedigd te vertellen hoe zijn/haar plan is verlopen.

Dan wordt verteld dat deze week inderdaad het verschil heeft uitgemaakt voor X. De groep wordt gecompimenteerd en bedankt, ook als er toch nog een incident is geweest. Gevraagd wordt of ze nog een week willen helpen.

Stap 7 laatste gesprek met alle betrokkenen

Na de tweede week wordt aan het slachtoffer gevraagd of de steungroep kan worden opgeheven en of hij een gezamenlijke nabespreking ziet zitten. Meestal is dit het geval. Zo niet, dan worden stap 5 en 6 herhaald. Bij de gezamenlijke nabespreking wordt besproken hoe het is gegaan. En wordt officieel aan het aan het slachtoffer gevraagd of de steungroep nog nodig is, of dat het zo eigenlijk wel goed gaat. De hele groep wordt gecompimenteerd en bedankt. Dan wordt de groep opgeheven.

Van het gesprek wordt een verslag gemaakt, welke wordt opgeslagen in het dossier van het slachtoffer en de pester.

6. Implementeren en handhaven

Regels

- Word je gepest praat er thuis en op school over. Je mag het niet geheim houden!
- Je respecteert elkaar, je beoordeelt andere leerlingen niet op hun uiterlijk.
- Iedereen mag meedoen, dus je sluit een andere leerling niet buiten van activiteiten.
- Je komt niet zonder toestemming aan de spullen van een ander.
- Wij gaan op een gezellige manier met elkaar om, scheld elkaar dus niet uit. Je noemt een ieder bij zijn/haar eigen naam.
- Je lacht een andere leerling niet uit en je roddelt niet over andere leerlingen.
- Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn. Niet toegestaan wordt:
 - * Agressief gedrag naar andere leerlingen of leerkrachten.
 - * Het bij zich hebben van wapens of steekvoorwerpen.
- Je accepteert een andere leerling zoals hij of zij is.
- Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit, lukt dat niet dan meld je dat bij je leerkracht of een andere leerkracht.
- Als je ziet dat een leerling gepest wordt, dan vertel je dat aan je leerkracht.
- Digitaal pesten; sms-en, email en via internet is ook pesten.
- Ouders zijn mede verantwoordelijk voor het signaleren en doorgeven van mogelijk pestgedrag.

Informereren van ouders en leerlingen

De pestregels worden opgenomen in de schoolgids en op de website van de school en komen regelmatig aan bod in de klas.

De schoolregels (inclusief de pestregels) worden 2x per jaar klassikaal besproken en komen aan de orde bij incidenten.

Handhaving

- Als eerste consequent de regels handhaven
- Bij herhaald pestgedrag neemt de leerkracht contact op met de ouders van de pester en wordt er gezamenlijk gezocht naar een passende oplossing.
- Bij letsel en/of schade wordt melding gedaan.

7. Verslaglegging

Van elk pestincident wordt verslag gemaakt.

- In het dossier van het slachtoffer en de pester, zoals hierboven omschreven. In veel gevallen zullen ook de ouders betrokken worden en zullen er gesprekken met deze ouders plaatsvinden.

Van deze oudergesprekken worden verslagen gemaakt (zie zorgbeleidsplan). De verslagen worden ondertekend door de ouders.

8. Naslagwerk over pesten

Boeken om voor te lezen of laten lezen door de pesters:

Groep 1/2

Hangoor	Dick Bruna
Kikker en rat	Max Velthuis

Groep 3/4

Kom op Tom	Marieke Simons
Superdolfje	Paul van Loon

Groep 5/6

Kwelduivels	Guy Didelez
Operatie flapoor	Leny van Grootel

Groep 7/8

De pestkop krijgt op zijn kop	Tom van Rossum
Online	Iris Boter

Websites over pesten:

www.pesten.net

www.sjn.nl/pesten/

www.pestweb.nl/

www.posicom.nl/

<http://pesten.pagina.nl/>

**ELK UITERLIJK
IS MOOIER DAN
EEN PESTKOP**

Loesje

Postbus 1040
8801 BA Arnhem
www.loesje.nl